

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Május 23-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Az Angliai Parlamentum' alsó hazában Máj. 2-dikán a' Nápolyi-Királyrol *Múratrol* lévén szó, Minister *Castlereagh* egy levelet is olvasott-fel egyebek között, mellyet 1814-ben Febr. 17-dik napján írt volt *Bonaparte* a' maga testvér hugához a' Nápolyi Királynéhoz ennek férjéről a' Királyrol: —

„A' te férjed, úgy mond, a' tsata' mezején elég vitéz: de akkor, mikor az ellenség előtt nem áll, félénkebb egy aszszonyembnél vagy egy Barátnál. Semmi erköltsi bátorsággal nem bír. Megengedte ijesztetni magát 's nem mérészlette egy szempillantatig elveszteni azt, a' mit tsak általam 's tsak véllem egyedül tarthat-meg. Érted-meg velle tökéletesen ezt az ügytelenséget. Mikor ő az én armádat parantsolatom nélkül elhagyta, egészszen általam láttam, hogy mitsoda tanácsokat fognak néki adni. Azzal a' tudósítással mindazouáltal, mellyet általam küldött hozzám, megelégedett vagyok. Ha valóságos megbánást érez magában, vegye észre azt a' szempillantatot, melyben nékem megmútathassa azt, hogy az ő tselekedete nem annyira háládatlanság, mint félénkség volt. Így még megbotsáthatok néki megbántatásomért.

Annak a' rút összeesküvésnek erede-

téről, leg főbh kezdőiről, 's minden segítő eszközeiről, a' melly Bonapartét ismét uralkodásra juttatta, ilyen magyarázatot hirdetett-ki a' *Brüsseli* újság: — A' *Bourbonoknak* a' thronusra lett visszatettetésektől fogva alig teltek-el három hónapok, hogy a' Respublikánusok a' magok békélenkedéseket kimutatni 's a' Királyi ház ellen összeesküvést főzni kezdtek. Carnot, Fouché, és Thibaudenou tsinálták annak megbuktatására az első plánumot. *Tallicnnel* gyűltek össze, a' ki közsvényes lévén a' szobájából nem mehetett-ki. Ezen emberek ugyan mind hivalt viseltek Bonaparte alatt, mindazáltal sem magát sem systemáját, sem pedig az ő Ministereit 's barátjait nem szerették, következésképpen *Elba* szigetéről való visszajövetelét sem kívánták telyességgel: hanem más felől azt is látták, hogy az armáda' segedelme nélkül semmit nem tehetnek, a' hol néki, mint gondolták, sok pártosai találtattak. Hogy egészszen bizonyosok lehessenek, *Fressinet* és *Excellmans* nevű Generálisokat vették-fel eszközül, kikről azt tartották, hogy Respublikai gondolkodással bírnak. Ezek azonban semmit nem ohajtottak jobban, mint a' Bonaparte visszajövetelit, mellyet az összeesküttek megtudván, letették azon gondolatjokat, hogy az *Orléáni* Hertzegnek valami ajánlást tegyenek, vagy pe-

dig a' Republikai országálsnak béhozásán iparkodjanak. Hanem inkább a' Bonaparte' barátjainak tettek nyilatkozatásokat; ez a' munka *Thibaudeaura* bizattatott; ő elébb *Fouchét* békéltette össze *Rödererrel* és *Savaryval*, 's így harapoztatták a' Bonaparte több barátjaihoz is által a' tüzet. Bonaparténak Septememberben adatott a' plánum legelőbb tudtára. *Harel* nevű ifjú ember, a' ki ő alatta a' Státustanátsban *Auditor* volt, 's az után Préfektussá tétetett, vitte el a' tudósítást Bonapartéhoz, a' ki, mint előre is gondólni lehetett, igen hajlandó volt a' visszamenetelre, melyet az ő barátjai megtudván úgy megörvendettek néki, hogy 150 személyre való vendégséget adtak. Első gondjokat arra fordították, hogy pénzt szerezhessenek. *Cambaceres*, *Fouche*, és *Savary*, kik igen gazdagok, azonnal nagy summákat adtak által a' kinttartóknak *Carnót* nak. *Massena*, *Soult*, *Suchet*, és *Ney* nem tsak hozzájuk állottak, hanem ők is feles summával segítették a' társaságot. *Thibaudeau* útozni küldetett Olasz 's Német országokra, Belgiumba, Helvétziába. *Bertrand* tanátsot tartott Nápolyban és Florentziában. *Murat* már ekkor minden titkot tudott; Bonaparte *Lucian* és *Jósef* is feles summákat ajánlottak. Decemberben ismét megvizgáltak az összeesküttek a' katonaság hajlandóságát az egész országban, 's kitanúlván, annálvakmerőhátrabbakká tétettettek. Leghámulásraméltóbb dolog az, hogy *Dandré*, a' politzial igazgató, *Talliennél* gyakran megfordult 's néki bizodalmas emberre volt, 's chezképpest, a' nélkül, hogy tudta volna, az összeesküvésnek éppen a' gyújtó pontján forgott, a' hol gyakran a' leghevesebb Bonapartistákkal és Jakobinusokkal találkozott, kik sokszor így szólottak hozzá trefálódzva: Valyon megengedné a' Király hogy Bonaparte a' mága barátjait Frantzia országban meglátogassa? — melyre e'képpen felelt *Dandré*: Ah, eljön ő engedelem nélkül is Frantzia országba, 'ha

azt egészségének helyreálltattása végett szükségesnek fogja tartani.“ —

„A' tételnek nagyobb része az összeesküttek' plánumáuk végrehajtására czélzó készületekkel telt-el, mind addig míg végezetre Bonaparte Mártzius 1-ső napján megjelenvén a' régen készült árulásnak gyümölteit egy kevés ideig való használasra bératta, mely ugyan néki az igen sokáig motskosan birt thronusra egy időtskéig utat nyitott, de egyszersmind az annál mélyebben való megbukást is elkészítette számára, mennél hallatlanabb az a' bűn, mely őtet, bár mi kevés ideig is erre az uraságra vissza hozta.“

Kis Britannia (Bretagne) tartományában az öt Departamentek, *Federation Bretonne* nevezet alatt egy Szövetséget állítottak-fel, melynek 2-dik tziykkelye, mint a' *Journal* előadja, e'képpen fejezi-ki a' czélzását: — Mindent el kell követni a' szelid principiumoknak fenntartására, az igasságnak a' tsaiárság' ellenébe való helyhezttetésére, a' megvakittatott embereknek megvilágosittatásokra, a' közönséges hajlandóságnak a' környűllásokkal meg egyezőleg való fenntartására, minden rendtelenségnek megakadályoztatására, a' belső tsendességnek megoltalmaztatására, a' bizodalomnak felelesztetésére, mindeneknek a' hazához és Fejedelemhez tartozó hűség' határai között való tartatásokra, a' szabadság, a' Constitutzió, és a' Császár ellen való minden összeesküvéseknek semmivé való tétettetésekre, 's a' többi

Ezen öszseszövetkezésnek előadása után ezeket jegyzi-meg rolla a' nevezett újság: — Sok féle gondolatra szolgáltat okot ez a' szövetség; kérdés, hogy mitso-da czélja lehet ennek? Ha egy ilyen szövetség a' Státus' ellenségei ellen van intézve, annak közönségesnek kell lenni; minden Frantziának bé kell abba foglaltatni. De így mire való a' különös öszseszövetkezés. Az ország' egy végétől a' másikig mindeneknek azon egy hajlandósággal

kell birni, azon egy czél felé kell törekedni, 's a' többi. Ha ellenben csak a' nemzet' egy részét foglalja magában a' szövetség: így azt mutatja, hogy olyan részek is vannak, mellyek nem tartoznak a' szövetségbe, hogy ezek másképpen gondolkodnak, és hogy nintsenek megelégedve. Sőt többet is tesz; felfingerli 's kényszeríti őket, hogy vigyázzanak; e' tehát egy résznek a' másik ellen való szövetsége; fegyvert adhat égygyiknek kezébe a' másik ellen; az ilyen hazafiak között való hadakozásra ingerlő eszközt, nem elő segélleni, hanem megakadályoztatni tartozik az Országglószék: melyhezképpest tsudálkozni lehet, hogy ezen Szövetségnek Aktáját az Országglószék az által is helybehagyta, hogy mindenütt közönségesen kifüggesztetni megengedte, 's a' többi. — (Énnyiben áll velős foglalatja ezen előadásnak; igen hosszú léven, egészszen nem tehetük ide).

A' *Belga*, név szerint *Brüsseli* levelek, ezeket írják Frantzia országbol: — Marschal *Marmont* Május' 8-dikán *Brüsselen* utazott által *Aachen* felé, a' hol lenni írták egy időtől fogva *Victor* nevű Marschal. Ott van Generál *Maison* is. — A' Frantzia seregek közt sokféle mozgások vétetnek észre, mellyek nagy történeteket láttatnak előre jelenteni. Mondják, hogy a' Bonaparte hadi szállása *Avesnes* városába tétetett által. — A' *Monitör* egy végzést adott-ki, melynek tartása szerint a' Bonaparte távollétele alatt egy *Országglóznáts* fog fennállani, melynek tagjai a' Ministerek és a' Státustanáts' külömbkülömb osztályainak előülői. — Jövendőre nézve jó reménséget nyujtanak ezen *Belga* Ujságok ezen megjegyzés által, hogy a' Frantzia *Marsshalok* közül tsak *Brüne* és *Grouchy* emlegettetnek, hogy valóságos vezérség volna reájok bizattatva. Sőt többet is erőssítenek, t. i. hogy *Ney* a' jószágába volna kiküldetettve azért, hogy a' minap mikor a' várakat vizsgálta, igen heves res-

publikai gondolkodást nyilatkoztatott-ki; hogy *Soult* és *Oudinot* is szoros szemügy alatt tartatnának; hogy *Gen. Sebastiani*, ki a' nemzeti seregeknek organizálására *Amiensbe* küldetett vala, onnét a' maga revolutziós princípiumaiért elkergettetett, 's több e'felék. — Marschal *Suquet* a' *Spanyol* szélek felé utazott-el.

B é t s.

Ó Felsege a' Dánus Király, a' ki *Bétsben* való létele alatt az idevaló *Augustana* Valláson lévő közönséges istentiszteletén több versben megjelent, elindulásakor ezen *Ekklesia*' 's *Oskola*' fundusának 's az *Evangelicus* papságnak 4000 *Bétsi* betsű forintokból álló ajándékot küldeni, különösen pedig *Cs. K. Consistorialis Assessor* 's az említett *Ekklesia*' második *Predikátorát* *Glatz Jákob* urat, eránta való Királyi kegyelmességének bizonyágául egy nehéz arany érdem-pénzel megtisztelni, 's az ő szép munkájával való különös megelégedését, a' melly munka *Camesinánál* ilyen titulus alatt jött-ki: *Andachtsbuch für gebildete Familien, ohne Unterschied des Glaubensbekenntnisses*, neki tudtára adatni, méltogatott.

A' tudományok érdemének szép példáját tapasztaljuk ama közönségesen esméretes, sok és hasznós munkáiról; mezei gazdasági practica tudományáról is nevezetes és fáradhatatlan Hazánkfián *Kis-Szántói Pethe Ferentz* Úron, a' ki nemtsak a' külföldi Tudósoknak, hanem idegen koronás Fejedelmeknek is szemekbe tünt.

Ó Felsegek a' Prussus és Dánus Királyok méltóztattak ezen érdemes Hazánkfiát egy egy nagy és szép arany medallionnal (nünmismával) mellyek azon Fels. Fejedelmeknek a' képeit viselik, és dítső írásokkal, 's emblemákkal ékeskednek, megajándékozni, 's azon kívül tulajdon kezek írására is érdemesnek ítélni.

Mind a két levelet volt szerentséje olvasni a' M. Kurir Első írójának, 's az egyik medallion volt is kezébe, mellynek diameterje 2 tzol, vastagsága több fél fertály tzőlnál. Az egyik oldalán van a' F. Dánus Király jól eltalált képe, domború emelettel ezen felyülírással: FRIDERICUS DEI GRATIA REX. A' másik oldalon a' földön fekszik egy nagy négy szegletű kő 's azon egy nagy bezárt könyv, ezen áll egy füles bagóly merőn és vigyázva 's a' két füleit feltartva. Ezeket fedi ernyő formán két leveles és gyümölsőség. A' kő mellé van támasztva egy lant egy kúrttel öszszefűzve. Legalól van írva nagy betűkkel ez a' szó: MERITO.

Német Ország.

A' Rénusi Austriai armáda fő hadi szállása van most a' Neckar mellett Sveiában Heilbronn városában, a' hova Május' 10-dik napján F. M. Hertzeg Schwartzenberg megérkezett, 's a' hova már az ő Austriai Cs. Felsege tábori készületei, lovai, és testőrzői is megérkeztek vala. Ugyantsak az Austriai 2-dik armáda hadi szállása van Stockachban. F. Märschal Hertzeg Wrede a' Gernersheimnál lévő sántzoknak megszemlélésére ment 9-dikben a' maga fő hadiszállásáról Manheimből, 10-dikben pedig Moguntziába vette útját a' Károly ő Cs. Fő Hertzegsége látogatására. — Károly ő Cs. Fő Hertzegsége 12-dikben Frankofurtumba érkezett-vala Moguntziából.

A' Würtembergi Királyi Követ Gróf Vitzingerode Petérsburgban, April. 22-dik napján az Özvegy Császárnénál magános audientzián lévén, Királya idősb fiának Würtembergi Károly Wilhelm Fridrich Koronörökös Hertzegnek számára, közönséges módon megkérte a' Király nevében, Paulowna Katalin Császári Nagy Hertzegasz-

szonyt az Oldenburgi özvegy Hertzegnét, kiknek öszszeházasodások már még Német országon meghatározott vala a' Felseges Udvarok által.

Egy Lübecki kereskedő, kinek sem felesége sem gyermeke nintsen, de pénze elég van, 130 ifiakat állított-ki egészen a' maga költségén erre a' hadakozásra, 's egyszer mustrát tartván velük, ilyen szavakat intézett hozzájuk: „Fiuk! viseljétek vitézül magatokat; oltalmaztatok hazátok' betsületét; a' kik közzületek győzedelmi címerekkel térnek vissza a' háboruból, az én örökösceim lesznek.“

Hamburgban is hasonló tüzzel tétetnek a' hadi készületek; a' legelsőbb familiák-ból való ifiak beállanak az önkéntvállalkozók közé; ilyenek Bankes nevű Senátornak egy, és Heckschen nevű gazdag bankosnak három, fiaik, 's több mások.

Olasz Ország.

Velentzében Május' 7-dikén nagy pompával tartatott a' Hódolás' munkája János ő Cs. Fő Hertzegségének, mint ezen Hódolás' elfogadására oda küldetett teljes hatalmú Biztosnak, jelenlétében. A' következett napon a' Chioggai és Brendolói erősségeket, 's azután a' maga nemében egyetlenegy szépségű világoztást nézegette, 's a' delle Prudentik' gyűlésit látogatta-meg másod versben. — Május 9-dikén délután ágyuk' dörgése 's a' népnek ezer áldást kívánó kiáltozásai között, Májland felé vette útját ő Cs. Fő Hertzegsége.

Pápa ő Szentsége sok fő papoktól kísértetvén elutazott Május' 8-dikán Genuából Savónába, a' hova más nap a' Sardiniai Király is utánna útozott a' Modénai Hertzegnével, 's a' Heururiai Királynéval egyetemben.

Május' 20-ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 403 forintot Váltótulában. Egy Császár aranyért 18 forintot 40 3/4 krt.